

APROBATÎn ședința Biroului permanent al
Camerei DeputațilorParlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 428 din 21.04.2008

din data de 5.05.2008

**Informare privind participarea la reuniunea Comisiei pentru
politică externă a Adunării Parlamentare a Francofoniei****Strasbourg, Franța
9-11 aprilie 2008**

În perioada 9-11 aprilie 2008 s-a desfășurat la Strasbourg reuniunea Comisiei pentru politică externă a Adunării Parlamentare a Francofoniei (APF).

La reuniune au participat parlamentari din Albania, Belgia-Comunitatea Wallonie-Bruxelles, Burkina Faso, Cambogia, Camerun, Canada, Ciad, Congo, Elveția, Franța, Gabon, Jura, Liban, Madagascar, Mali, Maroc, Niger, Quebec, Republica Centrafricană, Republica Democratică Congo, România, Senegal, Togo. Din partea Camerei Deputaților au participat doamna deputat Liana Dumitrescu și domnul deputat Gheorghe Adrian Miulescu.

Lucrările au fost deschise de domnul deputat André Schneider (Franța), noul președinte al comisiei pentru politică externă, care a reiterat plăcerea de a fi fost ales președinte al acestei comisii care apără și promovează valorile francofone, fiind bucuros de a se afla la Strasbourg, mulțumind Primăriei orașului Strasbourg și Consiliului Regional, care au făcut posibilă organizarea reuniunii. Subliniază faptul că se înregistrează record de prezență pentru această comisie.

Domnul Schneider i-a invitat să ia cuvântul pe domnul Guy Nzouba Ndama, președintele Adunării naționale din Gabon, președinte al Adunării Parlamentare a Francofoniei, și pe doamna Henriette Martinez, președinta delegată a secțiunii franceze, care și-a exprimat bucuria de a fi găzduită la Strasbourg această comisie, la sediul Consiliului Europei, simbol al democrației și al drepturilor omului. Doamna Henriette Martinez a rostit un discurs din partea domnului Alain Joyandet, secretar de stat în Ministerul pentru afaceri externe și europene, însărcinat cu probleme privind cooperarea și francofonia, care a fost numit de curând această funcție și care nu a putut fi prezent la reuniune. În mesaj adresează salutări membrilor comisiei, foștilor președinți ai comisiei pentru politică externă, precum și actualului președinte. Luând la cunoștință proiectele de raport ale comisiei, dezbătute la Strasbourg, subliniază importanța discuțiilor pe aceste teme de actualitate. Domnul Joyandet subliniază importanța discursului președintelui Republicii Franceze, domnul Nicolas Sarkozy, fiind primul șef de stat francez care s-a adresat public tinerilor francofoni, în data de 20 martie 2008, afirmând că "francofonia este și rămâne o prioritate a diplomației franceze". Domnul Joyandet a mulțumit pentru invitația adresată de secretarul general al APF, domnul Jacques Legendre, de a lua cuvântul la următoarea sesiunea anuală a APF, moment în care Franța va asigura președinția Uniunii Europene. Acesta și-a exprimat interesul față de chestiunile Adunării Parlamentare a Francofoniei în mod concret, numind la cabinetul său un consilier pe francofonie, care a fost funcționar în Secretariatul general al APF.

Pe ordinea de zi adoptată în unanimitate au figurat patru proiecte de raport: **Monitorizarea aplicării Declarației de la Bamako**- raportor doamna Amima Derbaki Sbai (Belgia/Comunitatea Wallonie-Bruxelles), **Monitorizarea cadrului strategic decenal**- raportor domnul Henri-François Gautrin (Québec), **Convențiile internaționale și regionale privind drepturile omului** – raportor doamna Vivian Barbot (Canada), **Situațiile politice în spațiul francofon** – raportor domnul Bongnessan Arsène Yé (Burkina Faso). A fost dezbătută, de asemenea, tema legată de politicile migratoare, al cărei co-raportor a fost domnul Jérôme Lavou (Republica Centrafricană).

I. Monitorizarea aplicării Declarației de la Bamako **raportor doamna Amima Derbaki Sbai (Belgia/Comunitatea Wallonie-Bruxelles)**

Proiectul de raport este structurat în trei părți: ***Monitorizarea aplicării Declarației de la Bamako, modul de funcționare a parlamentelor și Misiunile francofone de observare a alegerilor.***

Adunarea Parlamentară a Francofoniei, la reuniunea de la Québec, iulie 2001, a adoptat o recomandare prin care se specifica importanța în plan internațional a respectării de către APF a dispozițiilor de la Bamako, mai ales capitolul V, referitor la punerea în aplicare a procedurilor pentru monitorizarea practicilor privind democrația, drepturile și libertățile în spațiul francofon.

În prima parte a raportului sunt evocate principiile de bază ale funcționării Organismului privind practicile democratice, drepturile și libertățile în spațiul francofon, precum și aplicarea sistemului de alertă precoce, dezbătute la reuniunile de la Cotonou, Bamako și la conferința ministerială de la Sfântul Bonifaciu.

Organsimul de observare și de evaluare permanentă a practicilor privind democrația, drepturile și libertățile constituie una din condițiile indispensabile pentru punerea în aplicare a Declarației de la Bamako. Inițiat în 2004, acesta se bazează în principal pe informațiile primite de la reprezentanțele permanente ale OIF de pe lângă organizațiile internaționale și regionale (New York, Geneva, Bruxelles, Addis-Abeba), Adunarea Parlamentară a Francofoniei, operatorii OIF (Asociația internațională a primarilor francofoni-AIMF, Agenția universitară a Francofoniei - AUF, Universitatea Senghor) precum și alți actori implicați în procesul de la Bamako, reuniți în cadrul unei rețele de informare și consultare gestionată de către Delegația drepturilor omului, a democrației și a păcii (DDODP).

În ceea ce privește rețeaua de informare și consultare, DDODP dispune de informații transmise de către guverne, de cele din cadrul parteneriatului cu rețelele instituționale francofone care își desfășoară activitatea în domeniile democrației, statului de drept și a drepturilor omului, precum și cu

structuri locale sau regionale specializate (organisme, instituții și centre de analiză), experți independenți, organisme guvernamentale și non guvernamentale internaționale din domenii similare.

Au fost organizate de către DDODP, în 2002, 2003 și 2004, mai multe reuniuni cu scopul de a informa și de a mobiliza personalitățile și partenerii să contribuie la rețeaua de informare și consultare. APF a fost invitată de către DDODP la diverse reuniuni ale rețelelor instituționale francofone. În 2005 și 2006, DDODP a urmărit punerea în funcțiune a sistemului de informații destinat observării și evaluării permanente. Punerea în aplicare a sistemului de informații al Organismului constă într-un proiect global care presupune avansarea pe trei dimensiuni: științifică, tehnică și documentară.

Acest sistem are o componentă externă, cu un site Internet din noiembrie 2004 și una internă, prin care secretariatul general și DDODP dispun de capacități monitorizare, în vederea realizării unor mandate complexe, mai ales în ceea ce privește alerta precoce. Sistemul include crearea de spații de informare și de schimburi de date pentru anumiți parteneri, dintre care ONG-urile și rețelele instituționale.

Referitor la resursele umane ale Delegației, cea mai mare parte a echipei a fost recrutată la sfârșitul lui 2003 începutul lui 2004, fiind prevăzute 11 posturi. Delegația înaintea secretarului general al APF rapoartele și alte documente cerute, pentru a putea la inițiative pe care le consideră a fi cele mai adecvate.

Organismul pentru informare și consultare a elaborat în 2006 cel de-al doilea raport care a fost înaintat secretarului general al APF. Acest amplu raport de 700 pagini are ca temă practicile democratice, drepturile și libertățile omului. Întrebarea doamnei raportor este dacă merită o asemenea muncă, cu implicații financiare mari sau nu ar fi mai bine să fie elaborată o notă mai sintetizată, foarte concretă.

Mecanismul de alertă precoce constituie un factor important al procesului de la Bamako, prin care se acționează la analiza datelor evaluate în situații de potențial conflictual crescut. Condițiile unei alerte precoce constau în capacitatea de a aduna informații valide din surse diferite, de a repera posibilele conflicte și factori de instabilitate, astfel încât acest conflict să fie împiedicat să apară sau să se amplifice, de a mobiliza diverse părți implicate, actori politici, societate civilă, mass-media, organizații sindicale, organisme de apărare a drepturilor omului și instanțe regionale și internaționale în vederea opririi înrăutățirii unei situații.

Francofonia a urmărit, în colaborare cu partenerii săi multilaterali să dezvolte sisteme de observație și de evaluare, mai ales cu ocazia reuniunilor anuale la nivel înalt, dintre ONU și organizațiile regionale, și cele ale diferitelor grupuri de lucru specializate în prevenirea conflictelor.

OIF a participat la cea de-a 6-a reuniune la nivel înalt dintre ONU și organizațiile regionale, care a avut loc la New York, în zilele de 25 și 26 iulie 2005, unde a fost adoptată o declarație privind parteneriatul între civilizații,

precum și o declarație comună, prin care s-a luat decizia de a avea legături mai strânse și mai eficace între ONU și organizațiile regionale și alte organizații interguvernamentale, în vederea instituirii unui veritabil sistem solidar care să garanteze o mai mare coordonare a politicilor și a acțiunilor acestora. În această declarație participanții au sprijinit crearea Consiliului pentru drepturile omului și Comisia pentru consolidarea păcii. Au fost de acord pentru crearea unui comitet permanent care să fie catalizator, în cadrul unui mandat stabilit de comun acord de către toate organizațiile participante, în vederea lansării de idei, mobilizării voinței politice, fixării de orientări și monitorizării aplicării deciziilor adoptate. Acest comitet permanent a fost înființat și a avut prima reuniune la New York, în zilele de 23 și 24 februarie 2006. OIF a fost aleasă să facă parte din primul grup de 10 organizații care îl compun.

La prima sesiune a Consiliului ONU pentru drepturile omului (19 iunie 2006), Francofonia a prezentat o declarație generală și a organizat o întâlnirea delegațiilor francofone, în vederea elaborării unui plan de participare concertată la reuniunile programate pentru viitoarele reuniuni. Regulamentul Consiliului prevede că orice membru care se face vinovat de „încălări grave și sistematice ale drepturilor omului” va putea fi suspendat prin votul a 2/3 al Adunării generale.

În cadrul **reuniunilor de la Cotonou, Bamako +5 și Sfântul-Bonifaciu** au fost formulate propuneri esențiale: aplicarea unui principiu de precauție activă și de anticipare a crizelor; construirea unei relații de încredere între organizațiile societății civile, autorități și actorii vieții politice; promovarea prevenirii conflictelor și capacitatea cetățenilor de a fi implicați în viața democratică prin importanța acordată educației acestora.

La conferința ministerială de la Sfântul Bonifaciu, din mai 2006, discuțiile s-au concentrat asupra prevenirii conflictelor, securității umane, operațiunilor de menținere a păcii și activității noilor organisme ale ONU.

La cea **de-a IV-a Conferință a miniștrilor francofoni ai justiției** (Paris, 13-14 februarie 2008) au participat reprezentanți din 68 de state membre sau cu statut de observator ai OIF. Dezbaterile s-au concentrat asupra a două teme: *dezvoltarea justiției pentru consolidarea capacității instituționale ale statului și prevenirea fragilizării sale și dreptul și stabilitatea economiei în spațiul francofon.*

Colaborarea **dintre OIF și Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru drepturile omului-ICDO** a fost realizată printr-un acord de cooperare semnat la 25 septembrie 2007 la Geneva, de către domnul Abdou Diouf, secretarul general al Francofoniei și doamna Louise Arbour, înalt comisar al ONU pentru drepturile omului. Cooperarea cuprinde 3 axe: aplicarea principalelor instrumente internaționale privind drepturile omului, prevenirea și gestionarea crizelor și conflictelor și lupta contra discriminărilor și promovarea diversității. În aceste trei mari direcții OIF și ICDO se angajează în perioada 2008-2009 să desfășoare acțiuni comune de

sensibilizare, de informare, de formare, de expertiza și consiliere, de observare permanentă și de alertă precoce, urmând un calendar bine definit. Este prevăzut ca buget total dedicat acestor activități să fie de aproximativ 1.885.010 euro, finanțat de OIF și ICDO.

Prima conferință a comisarilor francofoni pentru protecția datelor (Montréal, 24 septembrie 2007) s-a desfășurat cu sprijinul OIF și a avut ca temă „protecția datelor personale, indispensabilă democrației și dezvoltării”. În cadrul acestei reuniuni a fost decisă crearea **Asociației francofone a autorităților de protecție a datelor personale (AFAPDP)**. Comisia pentru accesul la informații din Québec va asigura prima președinția, iar Elveția și Burkina Faso ocupa posturile de vicepreședinți.

Referitor la **funcționarea parlamentelor**, doamna raportor se referă la autonomia financiară și administrativă, prerogativele parlamentelor și la chestiunile legate de transparență, formarea și informarea parlamentară. La problema legată de statutul funcționarilor parlamentari, delegația Camerei Deputaților a făcut un amendament la proiectul de raport, specificând la dezbaterile comisiei că funcționarii parlamentari români dispun de statutul funcționarului public parlamentar (Legea 7/2006).

Doamna raportor Derbaki-Sbai susține autonomia financiară și administrativă ca pilon principal al independenței puterii legislative față de cea executivă. Cu toate acestea mai multe parlamente depind încă de guvern din punct de vedere al bugetului: Burundi, Republica Centrafricană, Ciad, Comore, Coasta de Fildeș, Mali, Togo. Trebuie avute în vedere și aspectele legate de transparență, menționând că mai multe țări nu au site internet: Burkina Faso, Comore, Congo, Jura, Seychelles.

Referitor la prerogativele parlamentului un număr mare de parlamente francofone prevăd dreptul de inițiativă parlamentară, precum și posibilitatea de a recurge la întrebări orale sau scrise în cadrul controlului acțiunii guvernamentale.

Numeroase secțiuni organizează programe de informare sau de formare, atât pentru parlamentari cât și pentru personalul administrativ. În proiectul de raport se recomandă parlamentelor francofone să facă eforturi de a îmbogăți continuu fondul documentar și prin ajutorul Internetului și prin materiale informatice.

Misiunile francofone de observare a alegerilor

La Biroul APF de la Bruxelles (iulie 2005) s-a acordat mandat președinților Comisiei pentru politică externă și Comisiei pentru afaceri parlamentare să dezbată acest subiect important legat de misiunile de observare. Cei doi președinți au propus o abordare în două etape. Prima este legată de gestionarea fondurilor destinate participării parlamentarilor la misiunile de observare a alegerilor. Cea de-a doua se referă la studierea problemelor legate de criteriile pentru observare a alegerilor, prevăzute într-un ghid și un cod de observare. Fostul președinte al comisiei pentru politică externă a evidențiat, la reuniunea comisiei din 2007 (Vallée d'Aoste)

problema mijloacelor, respectiv 60.000 euro pentru misiunile de observare din 2007. Mai mulți membri au sugerat mai multe economii la nivelul Organismului de informare și consultare, urmând ca fondurile să fie redistribuite pentru misiunile de observare, precum și pentru măsuri de sprijinire pentru parlamentele care au ieșit din criză. A fost exprimată și opinia potrivit căreia comisia pentru politică externă să fie asociată grupului de lucru creat în cadrul Comisiei pentru afaceri parlamentare prezidată de doamna Michèle André, privind problematica misiunilor de observare electorală francofonă. Doamna raportor își exprimă regretul pentru faptul că la reuniunea de la Sofia (22 mai 2007) grupul de lucru al Comisiei pentru afaceri parlamentare s-a întrunit fără să anunțe și pe reprezentanții Comisiei pentru politică externă, cu toate că observațiile și concluziile acestei comisii fuseseră transmise acestui grup.

Una din soluțiile viabile ar fi o acțiune comună APF-OIF. S-ar putea solicita OIF să prevadă în mod sistematic prezența a trei parlamentari APF în cadrul fiecărei misiuni de observare electorală. Această prezență ar îmbunătăți analiza și evaluarea rezultatelor și conferă greutate politică acestor misiuni.

O altă soluție ar fi să se renunțe la principiul potrivit căruia participarea la o misiune să fie condiționată de cererea oficială a țării respective. Este de preferat o programare a acestor misiuni, stabilirea duratei minime a misiunilor, reuniunile pregătitoare acestor misiuni, mediatizarea acestora, elaborarea unui ghid de observare a alegerilor.

Din iulie 2007 până în prezent APF a participat la două misiuni de observare.

Prima a constat într-o misiune de informare cu ocazia alegerilor legislative anticipate în Madagascar. Din delegația au făcut parte doi parlamentari din Macedonia și Gabon. Misiunea din Madagascar (18-25 septembrie 2007) a avut ca mandat contactul cu principalii actori naționali implicați în acest proces de evaluare, evaluarea organizării scrutinului și asigurarea unei legături strânse cu partenerii internaționali prezenți, pentru a putea culege informații pertinente și a prezenta Secretarului general al Francofoniei un raport privind contextul și mizele politice ale alegerilor. Trebuia, de asemenea, analizat stadiul de pregătire al alegerilor, precum și condițiile realizării acestora, în special în raport cu legislația în vigoare și cu așteptările clasei politice, a societății civile și a populației malgașe.

Activitățile misiunii Francofoniei au constat pe de o parte în reuniuni de lucru sau schimburi cu actorii naționali și internaționali implicați în procesul electoral malgaș, iar pe de altă parte în vizitarea unui anumit număr de centre de vot, în ziua scrutinului, pentru a se informa despre desfășurarea operațiunilor electorale.

Cea de-a doua misiune s-a derulat cu ocazia alegerilor legislative anticipate din 14 octombrie în Togo. Din delegație au făcut parte doi parlamentari ai APF din Niger și din Comunitatea franceză din Belgia.

În cadrul dezbaterilor din cadrul comisiei, a fost relevat faptul că, în unele țări membre nu se respectă drepturile omului, că există situații frecvente de conflict și crize democratice urmate loviturilor de stat. O altă

provocare foarte actuală este cea a terorismului, necesitându-se avute în vedere restructurări instituționale pentru a face față acestui pericol. Pe de altă parte, mai multe țări africane au reiterat necesitatea luării unor măsuri concrete rapide pentru îmbunătățirea situației în țările în care nu sunt respectate drepturile omului.

II. Monitorizarea cadrului strategic decenal- raportor domnul Henri-François Gautrin (Québec)

La cea de-a XXXIII-a sesiune a APF (Libreville, iulie 2007), Adunarea a adoptat, la propunerea Comisiei pentru politică externă, o rezoluție privind reforma instituțională și administrativă a Organizației Internaționale a Francofoniei. În această rezoluție Adunarea și exprimă mulțumirea față de reforma în curs și îndeamnă OIF să continue eforturile cu rigoare în realizarea programelor, mai ales prin punerea în aplicare și validarea indicatorilor de performanță. Totuși, există anumite aspecte preocupante față de cheltuielile de funcționare și față de programe, precum și față de contribuțiile statutare ale statelor și la întârzierile de plată a contribuțiilor.

La cea de-a 23-a sesiune a Conferinței ministeriale a francofoniei (Vientiane, Laos, 20-21 noiembrie 2007), a fost adoptat bugetul OIF pentru anul 2008.

Se constată o creștere de 2,5 % a contribuțiilor statutare a statelor și guvernelor țărilor membre și membre asociate precum și a participării la cheltuielile secretariatului membrilor observatori, totalul contribuțiilor ajungând în 2008 la 34.045.000 euro.

Un alt aspect menționat în proiectul de raport este cel legat de neplata contribuțiilor, ajungându-se la 31 decembrie 2006 la suma de 11.095.190 euro, o mică parte din sumă reușind să fie acoperită în 2007.

La capitolul contribuții voluntare la Fondul multilateral unic (FMU) se înregistrează o creștere de 5,776 %. Vor contribui la FMU în 2008 treisprezece state, față de zece în 2007.

Programarea pe patru ani se face în raport cu misiunile Cadrului strategic decenal și sunt împărțite după cum urmează: Misiunea A- Promovarea limbii franceze și diversitatea culturală și lingvistică; Misiunea B- Promovarea păcii, democrației și a drepturilor omului; Misiunea C - Dezvoltarea cooperării în sprijinul dezvoltării durabile și a solidarității; acțiuni transversale; studii evaluări și formare în sprijinul programării. Bugetul pe 2008 are două rubrici noi: Jocurile Francofoniei și Inițiative noi.

În anul 2008, Misiunea A *Limba franceză și diversitatea culturală* are cea mai mare parte din buget (29%), apoi Misiunea B *Pace, democrație și drepturile omului* (27%), Misiunea C *Educație, formare, învățământ superior și cercetare* (15,5%) și Misiunea D *Cooperare dezvoltare*. Acțiunile transversale dețin 4% din buget și sunt dedicate promovării femeilor și tinerilor din spațiul francofon. Studiile, evaluările și formarea dețin 1% din buget. Jocurile Francofoniei reprezintă 0,5% din buget, inițiativele noi 1% iar alte activități 6 %. La nivelul proiectelor, în cadrul misiunii au fost realizate rectificări bugetare. Astfel, în cadrul Misiunii B, din care APF face parte, se

constată o scădere cu 70.000 euro acordați programului *Dezvoltarea cooperării și diplomația parlamentară* (APF) și mai ales Parlamentului francfon al tinerilor- PFJ, sumă realocată programului *Promovarea libertății presei*. În proiectul de raport se precizează că membrii Biroului APF au decis la Bujumbura, Burundi (1-3 februarie 2008) să întreprindă demersuri la OIF pentru a recupera aceste fonduri care ar putea să mențină PFJ în formula actuală, în favoarea educației civice.

Aplicarea Cadrului strategic decenal (CSD), adoptat în noiembrie 2004, un document de lucru pregătit de Comisia pentru cooperare și programare, indică faptul că în 2008, OIF intră în a doua fază a CSD. OIF a lansat un proces de reorganizare internă, pentru o re poziționarea OIF față de proiectul său inițial. După Sommet-ul de la Québec, OIF își va formula prioritățile în orientările acțiunilor sale până în 2013. Domnul Hugo Sada, delegat al OIF pentru pace, democrație și drepturile omului, a prezentat evoluții le reformei OIF, precizând că vor fi luate în continuare decizii optime la nivel instituțional și bugetar. Domnul André Schneider a solicitat să se pună la dispoziția APF raportul OIF, pentru a obține mai multe detalii astfel încât APF să-și exprime pozițiile. Domnul Sada a explicat că, la început raportul a fost intern, și își exprimă indignarea pentru modul în care a fost prezentat de mass-media.

III. Convențiile internaționale și regionale privind drepturile omului **– raportor doamna Vivian Barbot (Canada)**

Tratatele internaționale sunt esența regimului internațional al drepturilor persoanei și a cadrului instituțional și juridic internațional. Prin ratificarea tratatelor internaționale, statele își exprimă decizia de a respecta obligațiile prevăzute și permit examinarea progresului referitor la protejarea și promovarea drepturilor omului.

Cu toate acestea, în termeni juridici, expresia „ratificare” nu are aceeași semnificație de la o țară la alta.

Unul din obiectivele Francofoniei este de a deveni parte viabilă a sistemului internațional, de a putea pune în valoare și de a consolida dialogul multilateral. Declarația de la Bamako, potrivit căreia „Francofonia și democrația sunt indisolubile”, susține aceste obiective. În proiectul de raport doamna Barbot menționează că sistemul internațional se bazează pe principii de reciprocitate. Prin ratificarea tratatelor, membrii Francofoniei contribuie, astfel, la crearea de legături, un teren comun și un schimb de informații între țări, ceea ce favorizează înțelegerea și colaborarea internațională în cadrul Francofoniei și dincolo de aceasta. Ratificarea tratatelor poate spori legitimitatea Francofoniei în general și cea a semnatarilor individuali în particular. Devine, în acest mod, mult mai facil pentru Francofonie și membrii săi să se facă auziți, să-și promoveze principiile la nivel internațional și să aibă un rol mai important în luarea deciziilor la nivel internațional. Ratificarea tratatelor internaționale privind drepturile omului ajută la apărarea valorilor francofone în contextul mondializării și contribuie la acordarea unui loc important al limbii franceze cu titlu de limbă tradițională și de diplomație.

Având în vedere că Francofonia este formată din o mare diversitate de țări din toată lumea, unite prin noțiuni comune de limbă și cultură, ratificarea tratatelor reprezintă un mod de a face auzite principiile francofone și de a influența probleme internaționale printr-o voce comună.

În raportul Organismului Delegației pentru pace, democrație și drepturile omului, publicat în 2006, a fost realizat un bilanț al practicilor democratice în spațiul francofon. Se reamintește în raport necesitatea de a continua, împreună cu APF, eforturile de sensibilizare în favoarea anumitor instrumente majore precum Convenția ONU privind muncitorii migranți, Statutul de la Roma al 2-a Protocol facultativ al Pactului internațional privind drepturile civile și politice, referitor la abolirea pedepsei cu moartea. Mai mult, se recomandă acordarea unei atenții sporite instrumentelor și mecanismelor privind securitatea umană. Au fost făcute constatări și de recomandări privind rapoartele periodice înaintate: cincisprezece țări sunt la zi cu rapoartele, cincisprezece au întârzieri semnificative în depunerea acestora, în medie cu trei-cinci ani. Din această cauză monitorizarea nu poate fi făcută în mod regulat. În anumite cazuri, unele țări au încetat, chiar, să prezinte rapoarte periodice, ceea ce pune la îndoială angajamentul lor în materie de drepturile omului. De aceea, este propusă o acțiune de sensibilizare pe lângă statele semnatare ale diferitelor acte normative pentru a-și prezenta rapoartele.

În concluzie, dat fiind că respectarea drepturilor omului reprezintă o provocare constantă, este necesar ca membrii Francofoniei să fie uniți pentru a juca un rol esențial în crearea unui sistem internațional în care aceste valori sunt esențiale.

În intervențiile membrilor comisiei, s-a pus accent pe necesitatea unei formări adecvate, a unei educații în sprijinul respectării drepturilor omului, a conștientizării drepturilor pe care cetățenii le au, pe care domnul André Schneider, președintele comisiei, a denumit-o „cetățenie democratică”.

IV. Situațiile politice în spațiul francofon – raportor domnul Bongnessan Arsène Yé (Burkina Faso)

Proiectul de raport este structurat în două părți, prima referindu-se la secțiunile aflate sub observare, urmare a ridicării suspendării calității de membru, respectiv Haiti, Mauritania și Republica Democratică Congo, iar cea de-a doua la alerta pentru țări în care situația politică este critică - Coasta de Fildeș, Liban, Republica Centrafricană-Ciad (Criza Darfour).

Domnul Bongnessan Arsène Yé constată în proiectul de raport că, pentru prima dată în zece ani, nici o secțiune membră nu este formal suspendată, după ce a fost ridicată suspendarea secțiunilor Republica democratică Congo și Mauritania. Singura excepție o constituie Coasta de Fildeș, unde mandatul parlamentar s-a încheiat din decembrie 2005, dar au rămas aceiași deputați. Situația acestei țări va fi reconsiderată după ce vor avea loc alegeri libere, transparente, recunoscute de comunitatea internațională. APF pune sub observare pe o perioadă de doi ani orice secțiune a cărei suspendare a fost ridicată. Această dispoziție pusă în aplicare

din 2003 nu presupune nici o restricție secțiunii în cauză, aceasta putând participa la toate reuniunile și poate beneficia de orice program de cooperare. Totuși, situația politică în aceste țări este discutată la fiecare reuniune a comisiei politice și Biroului APF.

Referitor la Haiti, reprezentantul special al Secretarului general al ONU, domnul Hédi Annabi, a afirmat recent că se ameliorează climatul de securitate în această țară. Guvernul haitian a cerut ONU asistență pentru consolidarea sistemului judiciar și pentru ameliorarea condițiilor de detenție foarte criticate.

O treime din senatori trebuie să fie realeasă. Consiliul electoral provizoriu a fost reînnoit de președintele țării, însă data alegerilor nu este stabilită. Pe lângă aceste alegeri Consiliul trebuie să organizeze alegeri indirecte pentru formarea adunărilor municipale și departamentale, conform constituției. Președintele haitian a denunțat anumite prevederi ale constituției din 1987, existând o mare frecvență a alegerilor, sursă de instabilitate politică.

În Mauritania, președintele țării a susținut o consolidare a dispozitivului de luptă contra sclaviei, în ciuda abolirii sale oficiale în 1981. Adunarea națională a adoptat în unanimitate în august 2007 o lege care condamnă pentru prima dată sclavia, fiind prevăzute pedepse între cinci și zece ani, doi ani pentru susținerea sclaviei. Pentru prima dată din 1986 guvernul mauritan s-a întâlnit cu principalele mișcări negro-mauritane din exil și a purtat negocieri cu Senegal și Mali pentru repatrierea acestora. A fost localizat unul din suspectii implicați în uciderea a patru turiști francezi la Aleg, fapt ce a determinat anularea ediției 2008 a raliului Paris-Dakar, care evadase din palatul de justiție de la Nouakchott.

În Republica democratică Congo, climatul este tensionat în provinciile de est, la frontiera cu Uganda, Rwanda și Burundi, unde sunt încă active grupuri armate locale și străine, iar femeile au fost victime ale violurilor în ultimii ani. Raportorul aduce la cunoștința membrilor comisiei declarația Rețelei femeilor parlamentare a APF privind violențele la adresa populației civile în partea de est a Republicii democratice Congo.

În ceea ce privește Coasta de Fildeș, în urma negocierilor dintre președintele Laurent Gbagbo și Guillaume Soro, șeful Forțelor noi, a fost semnat un acord de pace inter-ivorian la Ouagadougou, la 4 martie 2008. Au stabilite condiții de obținere a cărții naționale de identitate. În Coasta de Fildeș au avut loc, la sfârșitul anului 2007, tensiuni puternice provocate de foști combatanți nesiguri de viitorul lor în contextul procesului de dezarmare relansat oficial pe 22 decembrie.

Libanul traversează cea mai gravă criză politică de la sfârșitul războiului civil (1975-1990). De la 24 noiembrie 2007 nu mai are președinte. După terminarea mandatului președintelui Emile Lahoud, nu a mai fost desemnat nici un succesor din cauza unei rivalități profunde și a unei crize de încredere între majoritate și opoziție. Potrivit constituției guvernul condus de domnul Fouad Siniora își asumă responsabilitățile de președinte. Miniștri

de externe din 22 țări din liga arabă au adoptat la începutul lunii ianuarie 2008 la Cairo un plan de lucru în trei etape care să ajute Libanul să iasă din impas. Planul prevede alegeri imediate pentru șeful armatei, domnul Michel Sleimane, formarea unui guvern de uniune națională și adoptarea unei noi legi electorale. Domnul Sleiman este acceptat prin consens, dar alegerea sa depinde de un conflict privind împărțirea puterii, Hezbollah cerând o treime din locuri în viitorul guvern, precum și drept de veto. Planul arab acordă paisprezece locuri majorității în noul guvern, zece opoziției, în timp ce alți șase miniștri aleși de domnul Sleimane, care ar putea, astfel, realiza mize importante. Până în prezent, în ciuda numeroaselor inițiative de negocieri, nu s-a ajuns la nici un acord, iar aceste inițiative au neglijat importante subiecte îngrijorătoare în criza actuală, respectiv dezarmarea Hezbollah și tribunalul internațional privind asasinarea fostului prim ministru Rafic Hariri în 2005.

Criza din Darfour are repercusiuni asupra tuturor țărilor din regiune, mai ales Ciad și Republica Centrafricană. Situația populațiilor civile deportate sau refugiate este gravă.

Referitor la aceste probleme de actualitate, Biroul APF întrunit la Bujumbura (1-2 februarie 2008) a luat poziție într-o Declarație privind *Situațiile politice în spațiul francofon*.

Tema **Politicile migratoare** a fost și este intens dezbătută în spațiul francofon. La cea de-a XX-a Adunare regională Europa (Skopje, 22-26 octombrie 2007) a fost adoptată o rezoluție privind politicile migratoare în spațiul francofon european.

Migrația reprezintă una din marile provocări actuale, fenomenul fiind într-o continuă creștere. Reprezentantul din Senegal a afirmat că nu e drept ca unele țări, după mulți ani de obținere a independenței, care încă au probleme serioase de migrațiune, să învinovătească pe alții pentru problemele interne. Dat fiind că din Africa vor să emigreze foarte multe persoane iar Europa blochează această migrațiune se creează un conflict. Problema trebuie rezolvată din interiorul țărilor de origine, este necesară schimbarea mentalității că în exterior este mai bine decât în propria țară. Domnul Schneider a relevat faptul că este foarte important dialogul dintre cei care migrează și autoritățile țării în care migrează, punând accent pe educație, domeniu primordial în gestionarea acestei probleme.

Referitor la pregătirea audierii domnului Abdou Diouf, secretarul general al OIF, comisia a decis ca raportorii să pregătească proiecte de întrebări pentru sesiunea de la Québec (2-7 iulie 2008), în cadrul căreia va avea loc următoarea reuniune a comisiei pentru politică externă.

Deputat,
Liana Dumitrescu

Deputat,
Gheorghe Adrian Miulescu